

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

Leaving Certificate Examination, 2007

HEBREW STUDIES

HIGHER LEVEL

Time: 3 hours

Total Marks: 400

All four sections, **A**, **B**, **C** and **D** must be attempted. Each section carries 100 marks.

SECTION A

Candidates must answer on ONE passage only.

1. אלו דברים שאין להם ישעור,
יהפאזה ינהכורים ינהראיון
יגמילות חסדים יתלמוד תורה.
אלו דברים שאדם אוכל
יפירותיהם בעולם הזה והקרן
יסקימת ילו לעולם הבא, יכבוד
אב נאם יגמילות חסדים
ינהבאת שלום בין אדם
לחברו, יתלמוד תורה כנגד
כלם.¹⁵

- (a) In the passage above, how does the author make use of the biblical texts to support his argument? (25)
- (b) Write a brief note on each of the following words: (25)
- ינהכורים ינהראיון
- (c) Write a short essay on the importance of the family in transmitting Israel's spiritual values. Support your answer with appropriate biblical or Mishnaic references. (50)

OR

2. ותבא בת־שבע אל־המלך החֹדֶרֶה והמלך זקן מאד ואבישג השונמית
משרת את־המלך: ותקד בת־שבע ותשתחו למלך ויאמר המלך מה־
לך: ותאמר לו אדני אתה נשבעת ביהוה אלהיך לאמתך בִּי־שלמה
בנה ימלך אחרי והוא ישב על־כסאי: ועתה הנה אדנייה מלך ועתה
אדני המלך לא ידעת: ויזבח שור ומריא וצאן לרב ויקרא לכל־בני
המלך ולאביתר הכהן וליאב שר הצבא ולשלמה עבדך לא קרא:
ואתה אדני המלך עיני כל־ישראל עליך להגיד להם מי ישב על־
כסא אדני־המלך אחרי: והיה כשכב אדני־המלך עם־אבתיו
והייתי אני ובני שלמה חטאים:

- (a) In what way does the passage above accurately reflect the general confusion as to who is to succeed to the throne? (25)
- (b) Parse and translate the following three words: (25)
- ותקד נשבעת להגיד
- (c) Write a short essay evaluating the successes and failures in the life and reign of Solomon. Support your answer with biblical references. (50)

SECTION B

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

דַּרְשׁוּ-טוֹב וְאַל-רָע לְמַעַן תִּחְיוּ
וַיְהִי-כֵן יְהוָה אֱלֹהֵי-צְבָאוֹת אֲתֶכֶם בְּאִשֶּׁר אָמַרְתֶּם: שְׂנֵאוּ-רָע וְאַהֲבוּ
טוֹב וְהִצִּיגוּ בַשַּׁעַר מִשְׁפָּט אוֹלֵי יַחֲנֹן יְהוָה אֱלֹהֵי-צְבָאוֹת שְׂאֲרִית
יוֹסֵף: לָכֵן כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֲדֹנָי בְּכָל-רַחֲבוֹת
מִסְפָּד וּבְכָל-חֻצוֹת יֵאמְרוּ הוֹי-הוּ וְקִרְאוּ אֶבֶר אֶל-אֶבֶל וּמִסְפָּד אֶל-יֹדְעֵי
נְהִי: וּבְכָל-כְּרָמִים מִסְפָּד כִּי-אֶעֱבֵר בְּקִרְבְּךָ אָמַר יְהוָה:

- (a) Situate the message of the prophet expressed in the passage above within its historical and religious context. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay discussing the conflict that could occur between prophet and king in Ancient Israel. Support your answer with biblical references. (50)

OR

2.

בְּנֵי אִם-תִּקַּח אֲמָרֵי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אֲתָךְ: לְהִקְשִׁיב לְחִכְמָה אֲזַנְךָ תִּטֵּה
לְפָךְ לְתַבוּנָה: כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבוּנָה תִתֵּן קוֹלְךָ: אִם-תִּבְקֶשׁנָה
כִּפְסֹף וְכַמְטֻמוּנִים תִּחְפְּשֶׁנָה: אִזּוּ תִבִּין יִרְאֵת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא:
כִּי-יְהוּהוּ יִתֵּן חִכְמָה מִפִּי וְדַעַת וְתַבוּנָה:

- (a) In what sense does the passage above sum up the main themes of the Wisdom writers? (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the context and background of wisdom teaching found in the Bible. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

SECTION C

Candidates must answer on ONE passage only.

1. למנצח מזמור לדוד: ועגה יהוה ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב: ישלח-עזרה מקדש ומציון יסערה: יזכר כל-מנחתך ועולתך ידשנה סלה: ותז-לך בלבבך וכל-עצתך ימלא: נרננה א בישועתך ובשם-אלהינו נדגל ימלא יהוה כל-משאלותיה: עתה ידעתי כי הושיע א יהוה משיחו יענהו משמי קדשו בגברות ישע ימינו: אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו ובשם-יהוה אלהינו נזכיר: המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעורר:

(a) Do the details found in the Psalm above offer any indication as to its possible origin and to the context in which it may have been used in Ancient Israel? (25)

(b) Parse and translate the following three words:

יסערה: בלבבך ימלא (25)

(c) Write a short essay illustrating the importance of sacrifice in Ancient Israel. Support your answer with biblical references. (50)

OR

2.

רָאָה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרִכָּה וּקְלָלָה: אֶת־הַבְּרָכָה
אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנֹכִי
מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם: וְהַקְלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־
יָדַעְתֶּם: וְהָיָה כִּי יָבִיֵאֵל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׂמָה לְרִשְׁתָּהּ וְנִתְּתָה אֶת־הַבְּרָכָה
עַל־הַר גְּרִזִים וְאֶת־הַקְלָלָה עַל־הַר עֵיבָל: הֲלֹא־הִמָּה
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי דָרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנָעַנִים
הַיֹּשֵׁב בְּעַרְבָה מִוֶּל הַגְּלִיל אֶצֶל אֱלוֹנֵי מֶרֶה:

- (a) Comment on the importance which the author attaches to the matters discussed in the passage above in the context from which the passage has been taken. (25)
- (b) **Either**
- Write a note on the traditions associated with **הַר גְּרִזִים**
- or**
- Give a suitable title in Hebrew to the passage above. (25)
- (c) Write a short essay on the origins and development of Passover. Support your answer with biblical references. (50)

SECTION D

Candidates must answer on ONE passage only.

1. נִיעַן הָעַם וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לָנוּ מֵעֹזב אֶת־יְהוָה לְעַבֵּד
אֱלֹהִים אֲחֵרִים: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ וְאֶת־אֲבוֹתֵינוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת־הַאֲתוֹת הַגְּדֹלוֹת
הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הִלְכְנוּ בָהּ וּבְכָל־הַעַמִּים אֲשֶׁר עִבְרָנוּ
בְּקִרְבָּם: וַיִּגְרַשׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הַעַמִּים וְאֶת־הָאֶמְרֵי יֵשֵׁב הָאֶרֶץ מִפְּנֵינוּ
גַּם־אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ: וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם לֹא תוֹכְלוּ לְעַבֵּד אֶת־יְהוָה כִּי־אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים הוּא
אֶל־קְנוּא הוּא לֹא־יִשָּׂא לְפִשְׁעֵכֶם וּלְחַטְאוֹתֵיכֶם: כִּי תַעֲזֹבוּ אֶת־יְהוָה
וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהֵי גֹכָר וְשָׁב וְחָרַע לָכֶם וּכְלָה אֶתְכֶם אֲחֵרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב
לָכֶם:

- (a) From your knowledge of the context of the passage above, comment on the importance of the ‘historical’ summary contained in the passage above. (25)
- (b) Comment on the meaning and significance of the following phrase in the context of the passage above: (25)

כִּי־אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים הוּא אֶל־קְנוּא
- (c) Write a short essay outlining the privileges and responsibilities of Israel as a chosen people as expressed in the Bible and Mishnah. Support your answer with appropriate biblical or Mishnaic references. (50)

OR

2. כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה רְנֹו
לְיַעֲקֹב שְׂמֵחָה וְצִחְלוּ בְּרֵאשׁ הַגּוֹיִם הַשְּׂמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשֻׁעַ יְהוָה
אֶת־עַמּוֹ אֶת שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל: הִנְנִי מְבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבְּצֹתֵם
מִיַּרְכְּתֵי אֶרֶץ בָּם עֵנָר וּפְסָח תִּרְהַ וַיִּלְדֹת יַחֲדוּ קָהֵל גְּדוֹל וְשׁוּבוּ הִנֵּה:
בְּבָבְי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנֵים אוֹכִילֵם אוֹלִיכֶם אֶל־נַחְלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל
וַיִּבְשְׁלוּ בָהּ כִּי־הֵיטִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכָרֵי הוּא:

- (a) Comment on the promises made in the passage above in the light of the context from which the passage has been taken. (25)
- (b) **Either**
Comment on the phrase: אֶת שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל:
Or
Give a suitable title in Hebrew to the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the ways in which various historical situations gave rise to Messianic hopes among the people of Israel. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)